SINTEZA TRANSPARENȚEI PROCESULUI DECIZIONAL LA NIVELUL APL DE NIVELUL II ÎN PRIMUL SEMESTRU 2019[1]

Igor BUCATARU

Din sinteza calității **comunicării dintre APL și părțile interesate de procesul decizional** rezultă că atât APL, cât și părțile interesate pun accent pe sursele de comunicare de pe pagina web, în medie de 96,48%, urmată de poșta electronică – 73,19%; panoul informativ – 71,50%; rețelele de socializare – 69,18% și ziarele – 64,35%. Deși preferințele de comunicare, în mare parte, au rămas aceleași, iar pagina web a rămas sursa de comunicare cea mai utilizată de către ambele părți, comparativ cu semestrul II 2018 semnalăm creșterea ratei de utilizare a rețelelor de socializare, atât de către APL, cât și de către părțile interesate.

Din perspectiva accesibilității sediilor APL, comparativ cu semestrul II 2018, în perioada monitorizată accesibilitatea clădirilor APL a rămas la același rezultat. Mai mult, a scăzut numărul autorităților care, în opinia monitorilor Promo-LEX, ar asigura un număr suficient de scaune pe holuri (24 din 35 APL au asigurat scaune, cu patru autorități mai puține față de semestrul II 2018).

În privința ***conformității conținutului paginilor web ale APL la capitolul transparență decizională cu prevederile legale în domeniu***, comparativ cu perioadele anterioare, pe lângă faptul că nivelul de transparență rămâne redus, în semestrul I 2019 constatăm o diminuare a nivelului conformității prevederilor legale a conținutului paginilor web ale APL la capitolul transparență decizională.

În contextul celor relatate, dacă în semestrul II 2018, 91% din APL monitorizate au publicat deciziile și materialele aferente acestora, atunci în semestrul I 2019, doar 83%. În cazul anunțurilor privind organizarea consultărilor publice – dacă în semestrul II 2018 au fost

[1] Articolul reprezintă o sinteză a efortului de monitorizare a transparenței decizionale realizat de către Asociația Promo-LEX în semestrul I al anului 2019.

publicate de 83% din APL, atunci în semestrul I 2019 – doar de 54% din APL.

Analiza rezultatelor per APL demonstrează că cele mai bune rezultate în ceea ce priveşte conformitatea conţinutului paginilor web ale APL la capitolul transparenţă decizională, sunt înregistrate de autorităţile din r-nul Râşcani; mun. Bălţi; r-nul Criuleni şi r-nul Făleşti. La extrema opusă – cu cele mai slabe rezultate, sunt APL din r-nele Taraclia, Briceni, Dondușeni, Rezina şi Ialoveni.

În vederea identificării ***atitudinii APL faţă de solicitarea de informaţie cu caracter oficial***, în cadrul exerciţiului de monitorizare, au fost expediate către furnizorii de informaţii (APL) 35 de solicitări privind accesul la informaţii cu caracter oficial. În 28 de cazuri (80%) răspunsurile au parvenit în termene legale cu un conţinut complet, iar în 4 cazuri (11,42%) răspunsurile nu au fost furnizate (mun. Chişinău, Şoldăneşti, Rezina şi Floreşti). Cu respectarea termenelor legale însă cu un conţinut incomplet au fost furnizate două răspunsuri (5,71%) – Drochia şi Taraclia. Un caz cu nerespectarea termenelor legale şi cu un conţinut incomplet a fost furnizat de APL Anenii Noi.

În comparaţie cu semestrul II 2018, atestăm o îmbunătăţire a atitudinii APL de nivelul II faţă de solicitările de informaţii cu caracter public. Rata furnizării răspunsurilor de către APL de nivelul II în termen legal şi cu un conţinut complet a crescut cu (+25,72%). Retrospectiv, pentru anii 2017-2019, Promo-LEX a constatat că APL Rezina, mun. Chişinău şi Anenii Noi, au fost autorităţile cu cele mai proaste rezultate la capitolul furnizării de răspunsuri la solicitările de acces la informaţie.

Sintetizând cele constatate în urma ***monitorizării gradului de transparenţă a procesului de pregătire şi desfăşurare a şedinţelor autorităţilor deliberative ale APL II***, trebuie să remarcăm că, în mare parte, sunt respectate prevederile legale în domeniu. Conform monitorilor Promo-LEX, în semestrul I 2019, autorităţile deliberative ale APL s-au întrunit în cel puţin 89 de şedinţe (dintre care 61 de şedinţe ordinare şi 28 de şedinţe extraordinare). Din 89 de şedinţe, 87 au fost deliberative, iar la 2 şedinţe nu a fost întrunit cvorumul necesar (mun. Chişinău şi UTA Găgăuzia). Toate şedinţele au fost accesibile monitorizării.

Plasarea anunțurilor referitoare la desfășurarea ședințelor s-a efectuat, prioritar, pe pagina web oficială a autorității (79,77%). Comparativ cu semestrul II 2018, a crescut rata de publicare a anunțurilor pe pagina web (+13,11%) și în mass-media (+13,24%). Termenul de publicare a anunțurilor de 3 zile a fost respectat în 94,38% de cazuri. Comparativ cu perioada precedentă de monitorizare, la acest capitol s-a înregistrat o creștere (+5,25%).

Deciziile aprobate au fost făcute publice pe pagina web oficială a autorităților, doar în cazul a 69 (79,31%) de ședințe din 87 de ședințe deliberative. În comparație cu semestrul II 2018, rata publicării ședințelor pe pagina web a crescut nesemnificativ, cu (+2,8%).

Pe portalul www.actelocale.gov.md (Registrul de Stat al Actelor Locale – RSAL) deciziile aprobate au fost incluse în număr mai mare, în comparație cu pagina web a autorităților. Astfel, deciziile aprobate au fost incluse în cazul a 75 (86,20%) de ședințe. Comparativ cu rata publicării deciziilor pe pagina web oficială a APL-urilor, în RSAL au fost incluse cu (+6,89%) mai multe. Termenul de 5 zile pentru publicarea deciziilor, reglementarea căruia a intrat în vigoare încă la 28 octombrie 2018, nu a fost respectat pentru toate deciziile, nici în semestrul I 2019. Pentru toate ședințele monitorizate, la publicarea deciziilor pe pagina web oficială au respectat termenul de 5 zile doar de APL: Soroca, Ocnița, Edineț, Ștefan Vodă, Criuleni, Ungheni și Strășeni. Iar la includerea deciziilor în RSAL, a fost respectat termenul doar APL: Glodeni, Criuleni și Strășeni.

Asociația Promo-LEX apreciază și salută transmiterea live a ședințelor autorităților deliberative de nivelul II, considerând acesta un element de maximă transparență a procesului decizional. Un număr de 26 (29,21%) din 89 de ședințe au fost transmise live și cetățenii au putut urmări activitatea organelor deliberative locale. Printre APL care folosesc pe larg transmisiunea live se numără: mun. Bălți, mun. Chișinău, Fălești, Soroca, Taraclia, UTA Găgăuzia, Nisporeni, Soroca și Drochia (toate ședințele au fost transmise live).

Generalizând performanțele APL la capitolul transparenței ședințelor, constatăm că pentru semestrul I 2019, APL Soroca, Edineț, Ocnița, mun. Bălți, Glodeni, Criuleni, Ștefan Vodă, Ungheni și Strășeni au înregistrat cel mai mare scor.

Monitorizarea gradului de ***asigurare a transparenţei activităţii APL din perspectiva integrităţii profesionale*** s-a realizat în baza a şapte criterii (existenţa unui Cod de etică instituţional; publicarea CV-urilor conducătorilor autorităţilor monitorizate; *publicarea declaraţiei de avere şi interese personale a preşedinţilor şi vicepreşedinţilor pe pagina Autorităţii Naţionale de Integritate*; *publicarea datelor privind persoana responsabilă de modulul anticorupţie;* existenţa planului de integritate instituţional; raportarea cu privire la implementarea planului de integritate; existenţa liniei telefonice specializate anticorupţie şi/sau de informare). Cea mai mare creştere, în comparaţie cu semestrul II 2018, a fost înregistrată la aspectul publicării planului de integritate instituţională (+11,42%) şi raportarea cu privire la implementarea planului integrităţii instituţionale (+5,71%). La celelalte aspecte, în perioada monitorizată, performanţele înregistrate în semestrul II 2018 au stagnat şi APL-urile nu au performat întru racordarea la criteriile de integritate, sau în unele cazuri ponderea de implementare a acestora a scăzut (publicarea CV-urilor pe pagina web oficială a autorităţii cu (-2,86%) şi existenţa liniei telefonice specializate anticorupţie şi/sau de informare cu -1 APL (Criuleni)).

Printre APL care au înregistrat cel mai bun scor la capitolul indicatorilor de integritate se numără: Râşcani, Făleşti, Sângerei, Ungheni, Străşeni, Basarabeasca. La polul opus se află: Drochia, Edineţ, Anenii Noi, Şoldăneşti, Ialoveni, Hânceşti, UTA Găgăuzia şi Taraclia.